

50?

SPÖRSMÅL & SVAR

OM

KRIG

OG

FRED

FORORD

Dette heftet du holder i hånden er et forsøk på å ta opp noen av de vanligste argumenter som har vært brukt i debatten om krigsfare og fredspolitikk det siste året.

Vi har basert oss stort sett på tilgjengelig materiale fra " Nei Til Atomvåpen " , SV Sosialistisk Ungdom , NKU og debattinnlegg i norske aviser.

Enkelte steder har vi " laget " spørsmål eller argumenter for å få en mere sammenhengende argumentasjon. Hvert spørsmål og svar står likevel for seg , så du trenger ikke lese hele heftet fra begynnelsen for å få utbytte.

" Fredsbevegelsen " i Norge og resten av Europa er blitt en politisk maktfaktor som kan være avgjørende for hvordan opinionen i Europa stiller seg i spørsmålet om krig og fred idag.

Vi synes det er bra med den diskusjonen dette har reist , men vi mener at politikken til disse bevegelsene i beste fall er mangelfull på en del områder.

Heftet er skrevet av to personer på oppdrag for Rød Ungdoms sentralstyre , og representerer ikke Rød Ungdoms vedtatte syn i alle spørsmål.

Vi håper heftet kan starte en debatt og vil gjerne høre reaksjoner.

RØD UNGDOMS SENTRALSTYRE

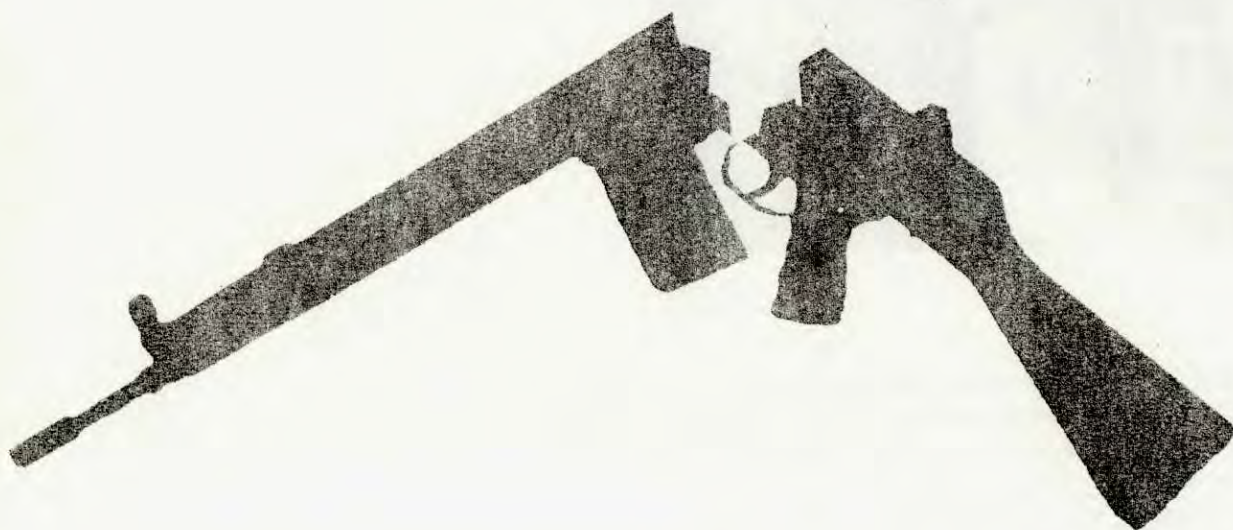
Pasifisme

1

«Jeg mener det er moralsk forkastelig å drepe. Jeg vil aldri klare å drepe noen.»

Ethvert menneske må stå fritt i slike spørsmål. Hvis man ikke klarer å drepe, selv ikke for å forsvare landet, bør man forsøke å gjøre en innsats på andre områder. Men vi må kunne komme til enighet om at det i noen sammenhenger er riktig å ta til våpen. F.eks. i frigjøringskampen i den 3. verden. Pasifismen er en oppfatning som er i mot all vold. Ifølge pasifismen er det aldri riktig å bruke vold eller frigjøringskrig for å bekjempe undertrykkelse og urettferdighet. På midten av 60-tallet, midt under Vietnam-krigen, snakket pasifistene bare om fred. Men det betydde å likestille angriperen, USA, og de som ble angrepet, det vietnamesiske folket. For vietnameserne ville ikke bare ha fred, de ville ha frihet for sitt land. Derfor kjempet de med våpen i hendene for å kaste ut USA, og dermed få fred. En fred der okkupantene vinner, er ingen fred å kjempe for. En fred i begynnelsen av 1943 da Hitler sto på toppen av sin makt og nesten hele Europa lå under den fascistiske støvelen hadde ikke vært en rettferdig fred. Derfor mener Rød Ungdom at det er riktig for undertrykte folk og nasjoner å ta til våpen for å befri seg fra undertrykking og urettferdighet, vi mener det er riktig for nasjoner å forsvare seg mot et angrep fra en supermakt. Vi mener det er riktig å bruke det eneste middel de utenlandske herskerne forstår.

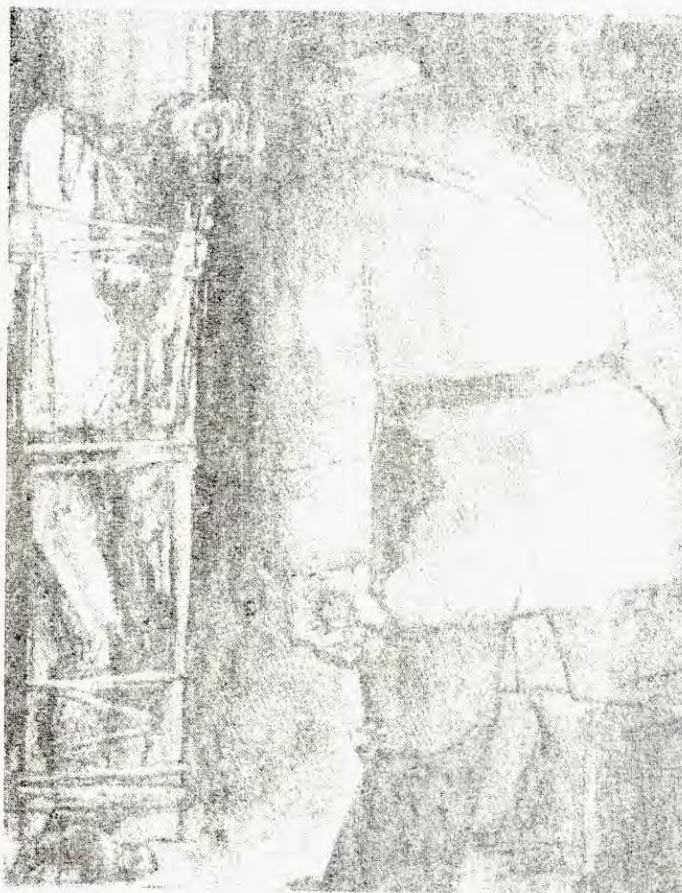
Rundt disse spørsmålene har det foregått en viktig og prinsipiell idékamp i hele vårt århundre. Selv om vi er aldri så mye imot våpen og reaksjonære generaler, må vi innse at det er saker vi må være villige til å ofre livet for.

«Ut fra ufordervet bondevett er det sluttanalysen-
de at selv det mest brutale terror-diktatur –
brunt eller violett like mye som rødt – må være å
foretrekke i og med at det i det minste gir tordig-
het for å håpe på mer menneskeverdige forhold
for kommende slekter.»

(Egil Brekke, i hefte utgitt av Nei til atomvåpen)

Efter vår mening taper dette utspillet en skremmende holdning.
Der sier egentlig at under press fra supermaktene om å slippe
atomvåpen, skal menneskene gi etter og akseptere nukleart bruk.
Som de terrorvåpen de er, vil supermaktene atomvåpen da bli
oppfylt sin funksjon: True som ansjoner til underkastelse!

«Demokrati, frihet og selvstendighet er ikke så-
kalte umånelige og fundamentale verdier. Vi kaller
dem slik under 2. verdenskrig, men i dag vet vi at
jord som ikke er giftig, mennesker som ikke er
strålingsskadede, er våre fundamentale verdier.»

(Lise Bjørset, gjennomført i et hefte utgitt av Nei til atomvåpen)

Det er riktig at det er en av menneskehetens mest grunnleggende
verdier i dag å hindre en ny forverdet verdslig. Men å stille
denne oppgaven i motsetning til kampen for frihet er en total
kortsiktighet. Det er nettopp i kampen for fredens og menneskenes
frihet at vi kan vinne freden. Ved å forsikre sin nasjonalitet og
kjemp for demokrati og sosial rettferdighet styrker menneskene sin
mulighet til å stå i mot en supermaktsokkupasjon, og de er med på
å forhindre at en supermakt går til angrep. Derfor må disse opp-
gavene knyttes uløselig til hverandre.

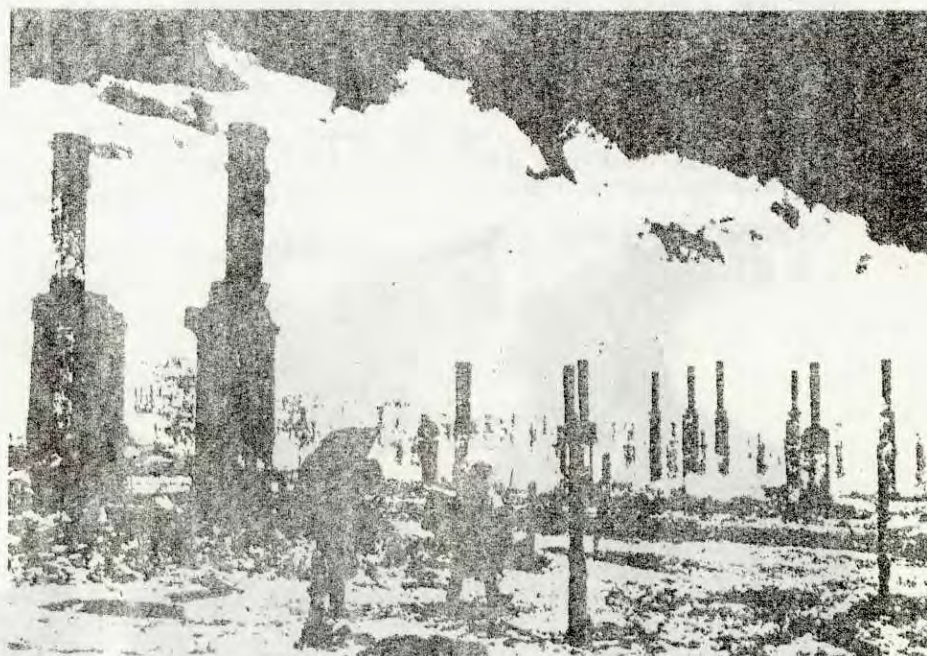
4

«— Jeg fastholder at denne voldsomme konsentrasjonen omkring bomberom er en ytterst farlig avsporing... Jeg finner det ganske utrolig at AKP(m-l) kjører debatten om atomvåpen ut i meningsløshet og tragikomedie... En amerikansk lege som er leder for kampanjen mot atomvåpen i USA har, i denne forbindelse uttalt: Hvis jeg kunne ha råderett over det amerikanske sivilforsvarsbudsjett som er tenkt brukt til forsvar mot atomvåpen, ville jeg ha brukt hver eneste dollar til å kjøpe morfin.

Jeg kunne godt gjøre hans ord til mine. Dette er hovedpoenget når det gjelder «forsvar» mot atomvåpen.»

(Steinar Hansson til Røde Fane)

Vitenskapelig forskning viser at ved en evakuering av en storby som er truet av en atombombe ville en kunne redusere tapstallene fra 6–700 000 til 150–200 000. Tilfluktsrom og andre beskyttende områder vil kunne redusere tapstallene ytterligere. Når mennesker som Steinar Hansson, som regner med at en krig automatisk vil bli en atomkrig, i tillegg foreskriver morfin som det eneste tiltaket mot et atomangrep, kaller vi det kynisme. Vi ønsker en strategi som oppfordrer til bevisst handling, morfin og undergangsprofetiene skaper passivitet.

5

«— I England garderer de seg ved å lage små bomberom i hagen. — Ja det er noe av det farligste, de begynner å tro at de kan overleve en atomkrig. Og om de overlever — hva kommer de opp til etterpå?»

(Intervju med fredsaktivister i Ny Tids fredsmagasin 1981)

Vi kan ikke skjønne at det å bygge tilfluktsrom på noen måte gir folk illusjoner om atomkrigens redsler. Faktum er at hvis det ble bygd flere tilfluktsrom med sikring mot atomvåpentrykk kan tusenvis av menneskers liv reddes. De som er i en kilometers nærhet av atombomben vil under ingen omstendigheter overleve, men hva med dem som ikke er det? Vi siterer fredsforsker Tord Høivik fra et innlegg i Dagbladet: «Hvis kampen mot atomkrigen mislykkes, ønsker jeg ikke at folk setter seg ned og venter på en død de tror er sikker, men gjør alt det de kan for å overleve.»

«Militærapparatet i Norge er ikke til for å forsvare landet, befolkningen» «Vi mener det er umulig å «forsvare landet» gjennom vårt nåværende forsvar. Vi kjemper mot militarismen og krever derfor: Full avrusting!»

(Fra «Soldater — reis huet!», utgitt av Sosialistisk Ungdom)

«Men dersom Sovjet gikk til angrep på Norge, går jeg ut fra at du ville være med å bekjempe okkupantene?

— Slik spørsmålet blir stilt, bygger det på AKP(m-l)s premisser ... Men jeg betrakter problemstillingen som lite fruktbar. Sjølsagt ville jeg stille opp dersom Norge ble angrepet, men det er lite realistisk at dette vil skje på den måten som AKP(m-l) forestiller seg.»

(Steinar Haussøn, redaktør av Ny Tid til Røde Fane)

Det er riktig at det norske militærapparatet er oppbygd for å forsvare kapitalismen og det norske borgerskapet mot opprør og revolusjon. Men å hevde at det er «umulig å forsvare landet gjennom vårt nåværende forsvar» er ikke riktig. Det engelske militærapparatet forsvarte den engelske nasjonen under den annen verdenskrig. Dette til tross for at militærapparatet var i borgerskapets hender. Til tross for at det norske forsvaret sviktet sine oppgaver i 1940, er det heller ikke grunnlag for å si at det norske militærapparatet var totalt uegna til å forsvare Norge. Vi må holde fast på at militærapparatet har en tosidig karakter, og at borgerskapet med stor sannsynlighet vil kapitulere. Men det er noe annet enn at et norsk forsvar ikke kan bety noe i kampen mot en okkupantnakt. Steinar Haussøns uvilje mot å svare på et greit spørsmål om han vil bekjempe okkupantene hvis Sovjet angriper Norge, lover ikke godt for framtida.

Norsk forsvars- politikk

6
7

8

«Gabrielsen sier at supermaktene må begynne å ruste ned. Ja, men nå har de drevet såkalte nedrustningsforhandlinger i 20 år. I denne tiden har opprustningen skutt fart som aldri før. De fleste oppegående mennesker begynner nå å se at det må komme andre initiativ, f.eks. ved at Norge nekter å være base for den ene av supermaktene, eller ved initiativ til atomvåpenfrie soner, i Norden, og senere i en større europeisk sammenheng.» «Hvorfor kan vi ikke ruste ned når andre ruster opp? Sjølsagt kan vi ruste ned, ensidige tiltak er i dag trolig eneste måten å bryte den onde sirkelen på. For alle som lever i det europeiske krigsteater er det bare en ting å si: Lukk opp dørene vi vil ut! — Dette alvoret begynner å gå opp for stadig større deler av befolkningen, men man kan frykte at AKP(m-l) blir de siste.»

(Steinar Hansson, redaktør av Ny Tid, til Røde Fane)

Det som må være klart er at et norsk forsvar ikke øker krigsfaren. Norge eller andre små land har ingen mulighet til å starte en verdenskrig. Å tro at et lite lands nedrustning skulle føre til at Reagan og Bresjnev setter seg ned og sier: «Å faen, nå må vi snu på flisa» — lyder mildt sagt noe ivilsomt. Vi tror det er riktigere å si at i imperialistiske strategers tenkning finnes det ikke idealisme, bare maktpolitikk. Faktisk krevde deler av fredsbevægelsen før den annen verdenskrig ensidig nedrustning fra små lands side, mens Hitler rustet opp og forberedte seg på krigen. I ettertid er det lett å se at ensidig nedrustning ikke førte fram — gjør det det i dag?

«Tidligere stemte SV mot alle bevilgninger til militærapparatet. ML-bevegelsen kritiserte dem for det, og sa at hvis SV hadde sittet med makta hadde ikke Norge hatt noe forsvar over hodet. Det er jeg enig i! Men nå har jo SV skiftet linje og går inn for å bevilge penger til forsvaret. Er ikke det bra?!»

9

Grunnen til denne dreiningen fra SV sin side er at de har sett at det store flertallet i Norge ønsker et forsvar. Men for likevel å få igjennom reduserte bevilgninger til forsvaret lausere SV dette flkenbladet for ikke å bli tatt fullstendig med bukse nede. SVs nye forsvar er i realiteten ikke noe forsvar og vil avvepne Norge fullstendig. SV går inn for en drastisk nedkutting av verneplikta. Verneplikta vil være på 4 måneder. SV skjærer ned den viktigste ressursen forsvaret har. På denne måten saboterer SV også kampen mot NATO. Hvis forsvaret i Norge blir enda mer svekka, finnes det enda mindre enn i dag et alternativ til NATO. Den eneste realistiske måten å skape en opinion mot NATO og NATOs forsvarsplaner for Norge er at det skapes et sterkt nasjonalt forsvar som kan stå på egne bein.

«Ellers mener jeg konfliktene mellom USA og Sovjet mest ligner på en krangel mellom gamle fiender på et gamlehjem, slik blant annet Johan Galtung har formulert det. De krangler om motsetninger som hører fortida til.»

10

(Steinar Hansson til Røde Fane)

Alle som vil se, ser at USA har et enormt økonomisk og politisk herredømme i verden. Men samtidig mister USA skritt for skritt sin gamle økonomiske styrke. Sovjet derimot styrker seg relativt i forhold til USA og går fram. Denne framgangen skjer på bekostning av USA. At dette er en høyst reell konflikt, burde det være nødvendig å forklare «marxisten og SV'eren» Steinar Hansson. Men så langt kan en altså gå.

NATO

11

«Hva mener Rød Ungdom om NATO?»

Vi er prinsipielle motstandere av NATO fordi NATO er en ulikeverdig allianse som er oppretta for å forsvare USAs supermaktsinteresser. Vårt alternativ til NATO er et sterkt nasjonalt uavhengig forsvar. Vi mener NATOs planer for forsvar av Norge ikke vil holde. Vi mener at Norge skal gå ut av NATO når vi har bygd opp et sterkt nasjonalt forsvar. Norge bør øyeblikkelig trekke seg ut av NATOs felleskommando.

12

«Men er dere ikke neig i at det er viktigst for oss å kjempe mot USA og NATO så lenge vi er medlem av NATO?»

Nei, hvorfor det? I dag vil en ensidig politikk som bare retter seg mot Vesten utelukkende tjene Sovjet. Vi er imot begge supermakter og vil prioritere kampen mot Sovjets imperialism, fordi Sovjet er mest aggressiv, mest farlig og det er de som for øyeblikket okkuperer og truer andre land med invasjon.

13

«Men AKP og Rød Ungdom er villig til å basere seg på den ene supermakten.»

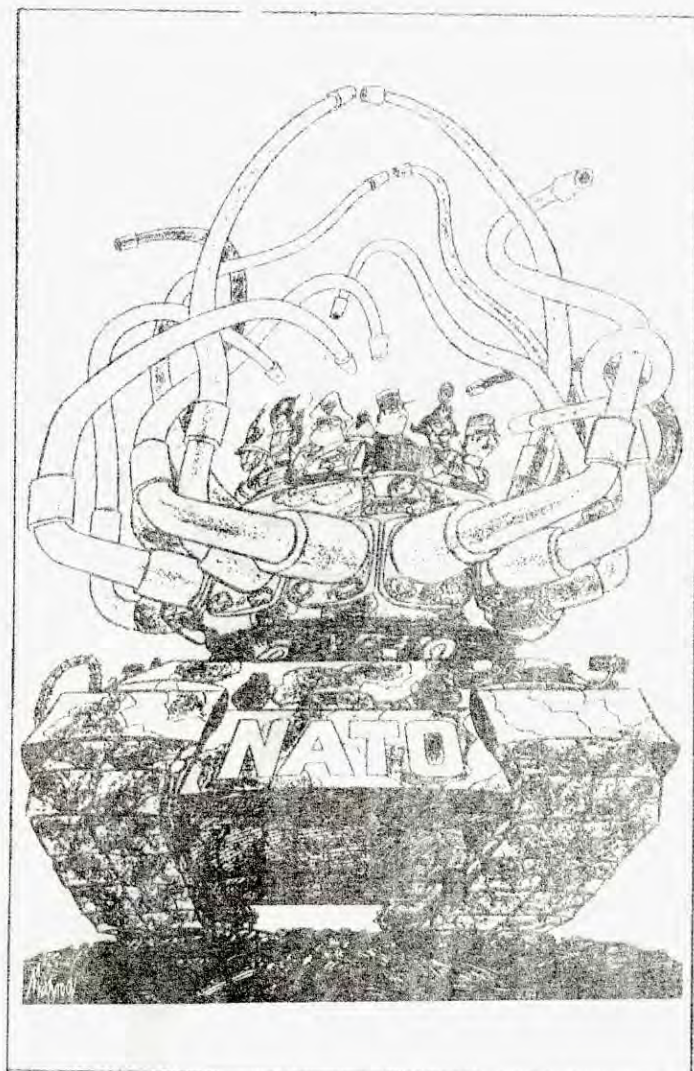
Vi mener det finnes to supermakter og er imot imperialism og supermaktsaggressjon over alt. Vi tror ikke USA eller NATO har noen mulighet til å forsvare Norge mot et sovjetisk angrep. Derfor må Norge stole på egne krefter, og bygge opp et sterkt nasjonalt forsvar. Hvordan dette skal tolkes som å stole på en supermakt mot en annen er uforståelig.

Vi legger opp en politikk med utgangspunkt i verdenssituasjonen slik den er i dag. Og i dag er Sovjet farligst, og USA er på defensiven. I noen få konkrete spørsmål vil vi derfor være enig med USA, når de tar tiltak mot Sovjet. Akkurat som vi vil være enig med enhver annen regjering eller politiker som tar riktige standpunkter.

«Norge og resten av NATO-landa i Europa er fullstendig under kontroll av USA.»

14

I de harde femti-åra kunne nok en slik observasjon ha noe for seg, men i dag er den meningsløs. Frankrike har for lenge siden forlatt NATOs kommandosystem, og flere og flere europeiske regjeringer distanserer seg fra USAs politikk. Årsaken ligger i at USA ikke lenger har sin gamle økonomiske styrke. Internasjonal politikk er maktpolitikk, og de europeiske borgerskap heller til den makten som er sterkst og har framtida foran seg. Å knytte framtida si til en for nær allianse med det dødsmerke USA er en for stor risiko. Europa ønsker å stå fritt, og frykter dødsrykket fra USA.

«Likevel trur vi at vi har større sjanse til påvirke dei statar som Norge er alliert med gjennom NATO.»

15

(«Nei til atomvåpen», Forde, laget, gjengitt i et hefte utgitt av Nei til atomvåpen)

Dette har vært hovedargumentet for at fredsbevegelsen i hovedsak bør rette kravene om nedrustning til de vestlige landa. Vi mener derimot at hvis vi konsentrerer oppmerksomheten om Vesten, vil det medføre en ensidig nedrustning, og Sovjet vil kunne forsette opprustningen. Det vil øke faren for krig.

Nedrustning — styrkebalanse

16

«Men en ting kan dere ikke komme bort i fra — USA er sterkere enn Sovjet militært.»

Når vi skal vurdere det militære styrkeforholdet er det en forholdsvis komplisert affære. Det finnes forskjellige våpensystemer som ikke er sammenlignbare, og det finnes forskjellige institutter. En viktig kilde er SIPRI i Sverige. Dette regnes som pålitelige, men framstiller som regel Sovjet som mindre overlegen enn de andre. Så har vi amerikanske kilder, som man bør være litt varsom med, fordi de kommer fra den ene supermakta. Vi velger å feste størst lit til International Institute of Strategic Studies (heretter IISS) med hovedsete i London.

Disse tallene viser et enormt østeuropeisk konvensjonelt overtak i forhold til Vesten. Alle kilder og institutter er enig i dette, men sjølsagt med noen varierende tall. Tidligere var det antatt at NATO til en viss grad kunne oppveie det større antallet våpen, med bedre kvalitet. IISS siste rapport (1981) hevder at de vestlige land nå har mistet også sitt teknologiske forsprang når det gjelder konvensjonelle våpen. Det er også grunn til å understreke at Sovjet har en offensiv strategi i Europa, dvs. at de er innrettet på angrep, derfor det store antall stridsvogner. Mens Vestens er innrettet på forsvar. Vår oppfatning er at det russiske/østeuropeiske overtaket i konvensjonelle våpen utgjør den viktigste og farligste trusselen mot Vest-Europa. IISS beregner også at hvis ikke Vestens militærutgifter kommer opp på et høyere nivå, vil Warszawa-paktens overtak øke.

Kjernevåpenbalansen i Europa/mellomdistanseraketter:

Når det gjelder mellomdistanseraketter som er oppsatt for bruk i Europa:

WP 5330

NATO 1512 (medregnet Poseidon 1168)
(IISS 1980)

IISS har også en statistikk der de regner ut pålitelighet, hvor stor evne til å trenge igjennom motstandernes forsvarsverker etc. Styrkeforholdet blir da:

WP 819

NATO 267 (medregnet Poseidon 555)
(IISS 1980)

I de siste årene har Sovjet/WP økt sin overlegenhet i forhold til NATO/USA. IISS regner utviklinga av SS20 rakettene som den viktigste utvikling av atomraketter i Sovjet. Den har en rekkevidde på 5000 kilometer. I 1980 regna IISS at Sovjet hadde 160 SS20 raketter. I 1981 regner de med at de har 230. Den beste landbaserte amerikanske raketten i Europa er Pershing 1A. Rekkevidden er 720 km, og den er ikke i stand til å nå Sovjet. NATO/USA har altså ingen tilsvarende våpen som kan likestilles med SS20.

Strategiske langdistanseraketter:

En regner at forholdet er:

USA: 9200

Sovjet: 6000

(IISS 1980)

Som vi ser er det bare i langtrekkende strategiske våpen, dvs. de våpnene som er et ledd i den strategiske balansen mellom USA og Sovjet, og som er retta mot disse to landa, at USA er overlegen.

Disse tallene og konklusjonene er det veldig liten uenighet om, selv om man ellers kan ha forskjellige syn på verdenssituasjonen.

Divisjoner (Sentral-Europa)

NATO	46
WP	27

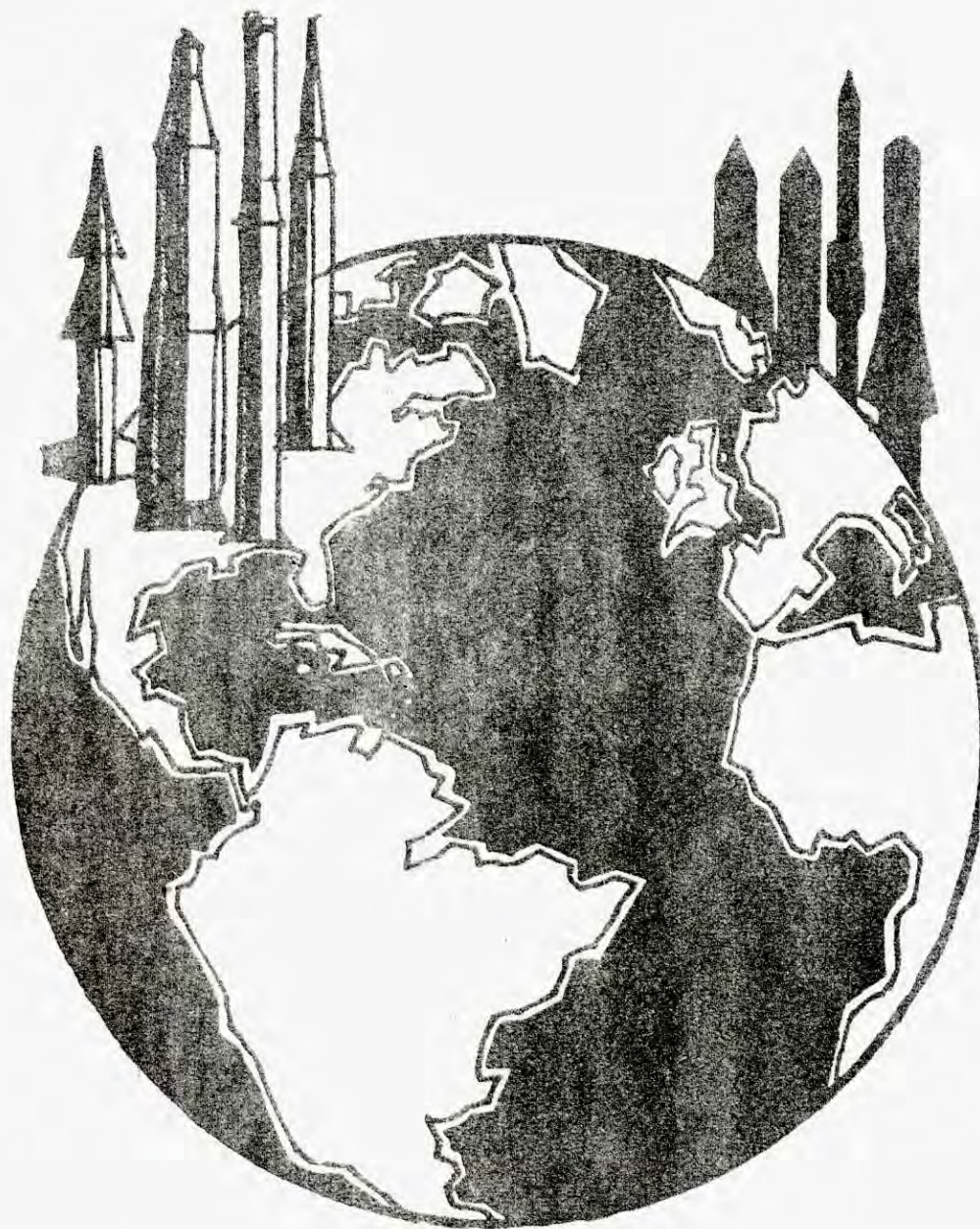
Stridsvogner (Sentr.-Europa)

NATO	7 000
WP	19 500

Taktiske fly (Sentral-Europa)

NATO	920
WP	1525

(IISS 1980)

Militærutgiftene i løpende dollars for USA og Sovjet.
(Kilde IISS)

	1955	1960	1965	1970	1975	1977
Sovjet	32 400	27 000	37 000	53 900	124 000	133 000
USA	40 371	45 380	51 827	76 507	88 983	104 250

17

«I og med valget av Reagan vil USA rette dette opp, du må huske på at USA har et mye større BNP enn Sovjet!»

Hvis Sovjet bruker 14% av sitt BNP og USA 6% av sitt BNP på militæret i åra framover så vil Sovjet fortsatt komme til å dra fra USA i rasninger. Er det sannsynlig at USA kan presse enda mere av sin økonomi over i krigsproduksjon i tida framover? Diskusjonene rundt Reagans første budsjett tyder ikke på at dette er politisk mulig. Med en fortsatt forverring i amerikansk økonomi blir det mindre og mindre sannsynlig. Dermed kan en også se deres atomstrategi som et desperat forsøk på å demme opp for sovjetisk overlegenhet med minst mulig utgifter. I tida framover vil det amerikanske forsvaret av Vest-Europa bli mindre og mindre troverdig, og det bli i realiteten opp til de vesteuropeiske land sjøl om de vil ha et sterkt forsvar.

Kan historien likevel vise seg å ikke følge logiske baner, at tilfeldighetene skulle gjøre det amerikanske lederskap mest aggressivt og ekspansjonistisk? Vil den «gale» presidenten frykke på «knappen»? Man kan ikke 100% utelukke slike ting, men en kan heller ikke legge opp hovedlinja i politikken sin på noe som ville være et saersyn i historien. Vi må bygge politikken på det som ser ut til å bli trenden i 80-åra: Et relativt sterkere Sovjet og et USA med nye tilbakeslag.

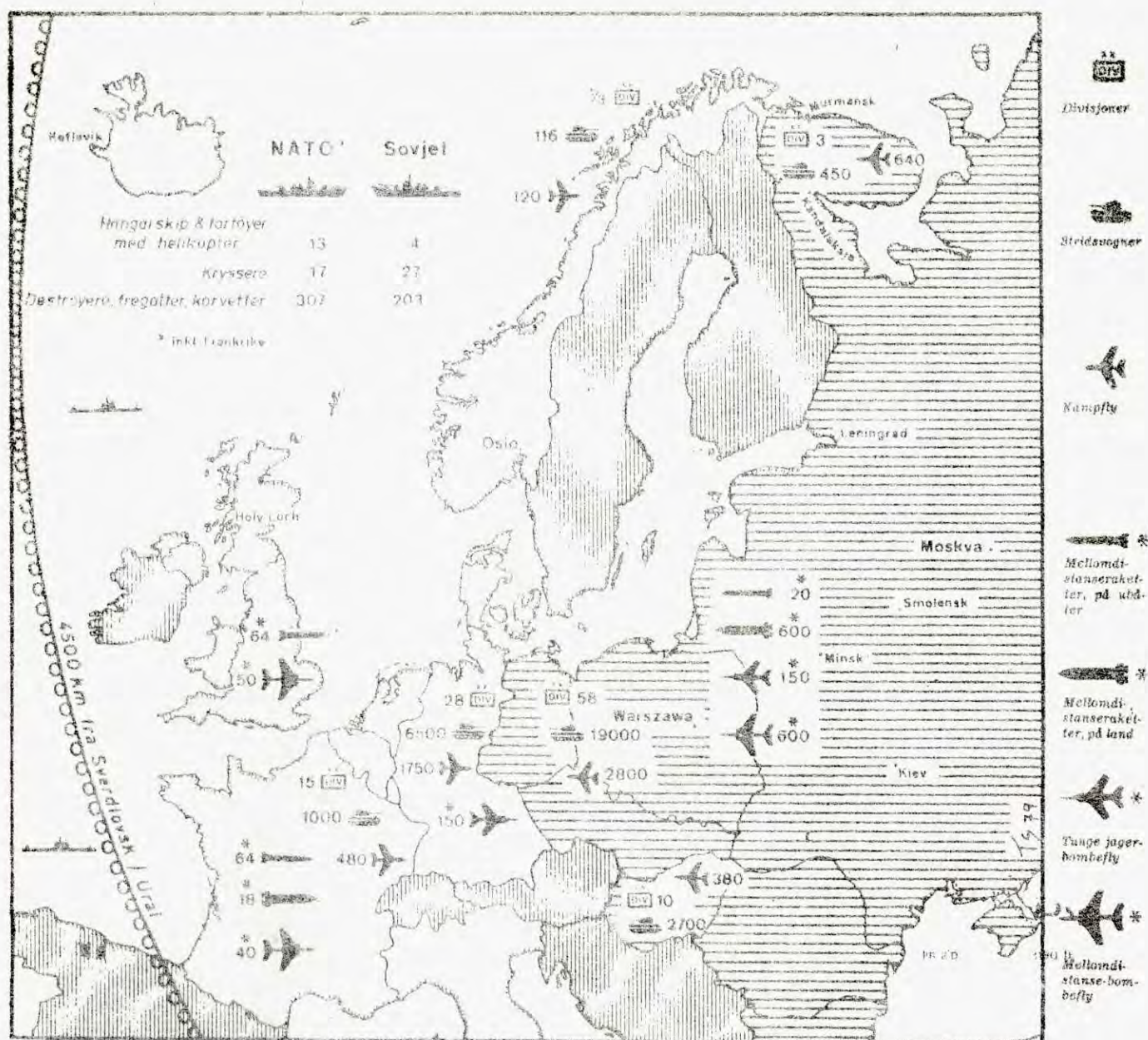

18

«Hvilke konsekvenser bør mulighetene for en kjernefysisk krig få for Norges forsvarspolitikk? — Det bør først og fremst få den konsekvensen at vi kommer oss ut av den amerikanske atomstrategien. På denne måten kan vi unngå å bli bombemål... Ved å bryte totalt med denne politikken vil Norges strategiske situasjon endres fundamentalt.»

(Steinar Hansson, redaktør av Ny Tid, til Røde Fane)

Vi betviler holdbarheten i SVs klokkeetro på at det er mulig å melde seg ut av stormaktspolitikken problemer. Vi mener det er en illusjon å tro at Norge ved å gå ut av NATO, «kople seg fra» NATOs atomstrategi etc. skulle være mindre utsatt for angrep. Sannheten er at Norge ligger strategisk til, og vil være et angrepsmål for supermaktene uansett medlemskap i NATO. Ett av Sovjets største problemer er at Kola-basen ligger innestengt, og ikke minst har Sovjet behov for flyplasser nærmere det europeiske kontinent. På denne måten har Norge vital interesse for Sovjet (og USA) uansett. Og da må vi se i øynene at Sovjet kan tenke seg å presse Norge til underkastelse ved å true med å bruke atomvåpen mot Norge. Slik er virkeligheten.

Det militære styrkeforhold når det gjelder de viktigste våpen mellom Warszawapaktlandene og NATO-landene. Bilen til venstre viser hvordan en sovjetisk SS-20-rakett, som er trukket helt tilbake til Uralfjellene, kan nå alle viktige militære og sivile mål i Vest-Europa. Tallene på kartet er hentet fra det vesttyske forsvarsdepartementets hvitbok, men avviker ikke vesentlig fra Instituttet for strategiske studier. Kartet er ment som en forenklet illustrasjon over de styrker som finnes.

19

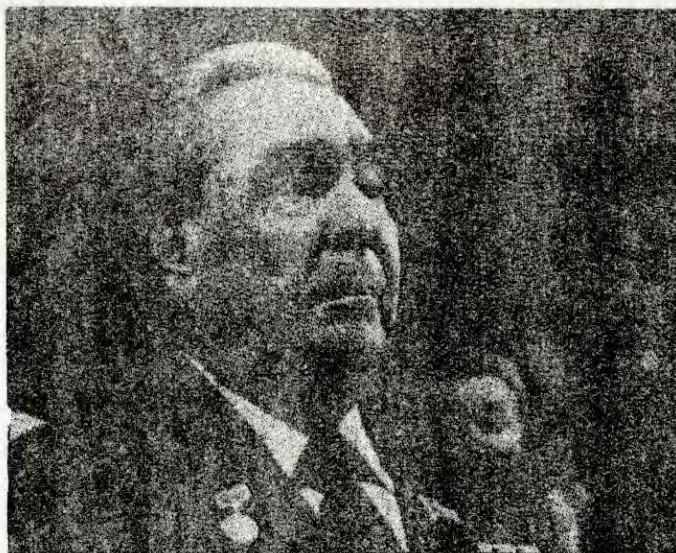
«Vi avviser påstanden om «faren fra øst». Etter den siste verdenskrigen har USA gjennomført systematisk innsirkling av Sovjetunionen med militære baser og allianser.»

(Fra SU's kampprogram: «Ikke et øre til det borgerlige militærapparatet»)

Det er riktig at USA etter den annen verdenskrig, ved Marshallhjelpen og opprettelsen av NATO forsøkte å innsirkle Sovjet. Men i dag er USA-imperialismen svekka og har store problemer med å opprettholde de posisjonene de da fikk. Europa har oppnådd en ny og mer uavhengig stilling; dollaren er kraftig svekka

og USA har ufølelige økonomiske og politiske problemer. Tapet i Indo-Kina var den endelige bekræftelsen på at pendelen hadde snudd for USA-imperialismen. Det er denne verdenshistoriske endringa SU ikke er villig til å se. De legger opp hele sin analyse og politikk utifra et verdensbilde som hører hjemme i 50-åra. I dag fører det til konsekvent undervurdering av «faren fra øst». De undervurderer Sovjets økende innflytelse i den tredje verden f.eks. i Angola, Kampuchea, Vietnam, Cuba, Syd-Jemen etc. og de undervurderer Sovjets offensive strategi også overfor Europa. Sovjets endring av hele sitt militærapparat fra å være utelukkende innretta på forsvar av Sovjet, til i dag å være et offensivt militærapparat som opererer på alle verdenshav og på alle kontinenter, har tydeligvis gått SU hus forbi.

20

21

«Sovjet tapte 20 millioner mennesker under den andre verdenskrig. Det er derfor utenkelig at Sovjet skulle ønske en ny verdenskrig.»

Sovjet gjorde en heroisk innsats under den annen verdenskrig. Hadde det ikke vært for Sovjet er det usikkert om Hitler-fascismen hadde lidd nederlag. Men i seg sjøl er dette ikke noe argument for at Sovjet ikke ønsker krig. Det tyske folk led også mye under den første verdenskrig, men til tross for det utløste Tyskland den annen verdenskrig. Men vår påstand er ikke at det sovjetiske folket *ønsker* krig. Tvert om tror vi at de russiske lederne trenger en litt lengre periode for at de skal forberede massene i Sovjet på krig. Heller ikke lederne i Sovjet *ønsker* krig. Men vår påstand er at krig kan bli en *mulighet* for russerne, fordi deres ekspansjon møter USAs interesser, og at ingen andre veier er åpne. I alle tilfelle er det helt klart at russerne *forbereder* seg på krig. En slik enorm militær styrkeoppbygging, kan ikke ha andre hensikter.

22

«At Sovjet har en glupende appetitt på Norge, og at den sovjetiske militærmaskinen vil komme settende straks kostnadene blir mindre. Jeg har ikke en slik forvridd forståelse av Sovjet.»

(Steinar Hansson, redaktør av Ny Tid, til Røde Fane)

Et spørsmål er på sin plass: Hva er Steinar Hanssons og SVs forståelse av Sovjet?

23

«Men det er feil å sammenlikne stridsvogner, fordi Sovjet satser på denne våpentypen, mens NATO satser på anti-tankvåpen.»

(Steinar Hansson, Ny Tid)

Det er riktig. Men poenget er jo nettopp at en stor satsing på tanks uttrykker en offensiv militær tenking, mens anti-tankvåpen er defensivt.

«Reagans forsøk på å ruste Sovjet i kne kan bare komme USAs militærindustrielle kompleks til gode. ... Sovjetunionen har derimot helt andre oppgaver som venter på å bli løst — til folkets beste. Derfor har dette landet, sammen med de andre sosialistiske landa, en klar interesse av å begrense rustningene mest mulig — til beste for verdensfreden, — og til beste for den sosialistiske oppbygginga. Disse enkle kjennsgjerningene danner bakgrunnen for president Bresjnev's gjentatte forslag om gjensidig nedrustning. Det er opp til oss å sørge for at bl.a. vår egen regjering tar nedrustningsforslaget alvorlig.»

(Signal, organ for NKU)

Virkeligheten viser at denne framstillinga er feil. For det første: Sovjet rustet opp mer enn USA og har fra 1960 økt sitt militærpotensiale enormt, og har på de fleste områdene gått forbi USA. Den siste rapporten fra det uavhengige International Institute for Strategic Studies (IISS) i London viser at Sovjet har et overtak i konvensjonelle styrker, flere kjemiske våpen enn USA, og at styrkeforholdet når det gjelder mellomdistanseraketter er som 3,27 (Warszawapakten) til 1 (NATO). Det eneste området Vesten ligger foran Østblokken er antall stridshodder for langdistanseraketter. Hvordan en på denne bakgrunn kan påstå at USA forsøker å ruste Sovjet i kne er utrolig. Sovjet har i løpet av 20 år tatt igjen USAs forsprang, og er i dag den førende i kapprustninga. Påstanden om at «socialismen» i Østblokken skulle føre til at de har interesse av å ruste ned, — til beste for verdensfreden, sier mer om hva slags sosialisme NKU/NKP går inn for. Sovjet har for lenge siden blitt kapitalistisk og sosialimperialistisk.

24

«Sovjet er en landmakt med verdens lengste grense som kan trues av militær invasjon, såvel fra Kina som fra NATO/USA.»

(Lise Bjørset og Erik Nord, gjengitt i et hefte utgitt av Nei til atomvåpen)

I denne framstillingen slipper Sovjet alt for lett unna. Sovjet stasjonerte opp imot 900 000 soldater og militære rådgivere utenlands. Sovjet har fått baser i Assab i Etiopia (Eritrea), Aden og Sokotroyene i Sør-Jemen, Cam Ranh og Da Nang i Vietnam, og Kompong Som i Kampuchea. Dessuten har Sovjet allierte eller riktignere; lydstaten, over hele verden. Nevnes kan Angola, Cuba, Vietnam, Syd-Jemen, Etiopia. Hvordan framtiden blir for Nicaragua er usikkert. Vi må gjøre alt vi kan for å oppmuntre Nicaragua til å velge en uavhengig vei!

25

26

«Vi fordømmer Sovjets angrep på Afghanistan og deres brutale krigføring der. Men vi kan ikke trekke noen slutning fra Afghanistan til Norge. Det er ingen annen likhet mellom de to land enn at de begge har en grense til Sovjet. Ellers er alt ulikt.»

(Vilhelm Aubert, gjengitt i et hefte utgitt av Nei til atomvåpen)

Dette utsagnet gir et inntrykk av at Sovjet ikke utgjør noen trussel mot Norge, til tross for at de okkuperte Afghanistan. Dette til tross for at argumentene for en atomfri sone i Norden, nettopp går på at vi skal unngå et russisk atomangrep på Norge. Hvis ikke Sovjet utgjør noen trussel mot Norge, hvorfor da innføre atomfri sone i Norden? Vår mening er at Afghanistan skulder seg fra Norge, ved at det i 1979 var ønskelig, mulig og nødvendig for Sovjet å okkupere Afghanistan. I en annen situasjon kan de samme vurderingene bli gjort i tilfellet Norge. Norge har en strategisk utsatt situasjon, og vi må forberede oss på at det verste kan skje.

«Vi må trygge våre grenser»

27

«Sovjet er innringa. Det er forståelig at russerne fører den politikken de gjør.»

Hvordan russerne skal føle seg innringa er uforståelig. De har et helt belte av satellittstater i Europa. Ellers har Sovjet vennligsinnede stater nær sagt rundt hele sitt kontinent. (Finland, Afghanistan, India, Indre Mongolia.) Det måtte i så fall være Kina. Men å tro at Kina har noen som helst mulighet til aggresjon mot Sovjet er latterlig.

«Ein ny storkrig kan ikkje liknast med 2. verds-krig. Ein elementær kunnskap om atomvåpna seier oss at det er tale om utsletting — ikkje kamp for fridom og rett — dersom atomvåpna vert brukt.»

(«Nei til atomvåpen», Førde-laget gjengitt i et hefte utgitt av Nei til atomvåpen)

Dette er en av hovedpåstandene fra Nei til atomvåpen. Den blir gjengitt gang på gang. Men nå har det kommet nye materiale som motbeviser denne påstanden. Spesielt Tord Høivik ved Fredsforskningsinstituttet har skrevet flere artikler der han legger fram fakta som motbeviser undergangsteorien. Han påviser at 2/3 av verdens befolkning vil overleve en total atomkrig. Norge vil bli bombet tilbake til 1850, men også i Norge vil store deler av befolkningen overleve.

Han viser også at tapstallene kan begrenses ved enkle tiltak: Uthytting og skjerming mot nedfall. Menneskene har enda ikke evnen til å gjøre denne kloden ulecebøelig. Hva ønsker de å oppnå ved å gjenta påstanden til tross for disse ugiendrivelige fakta?

«Den 'begrensete' krigen er en illusjon som det er livsfarlig å tro på. En er nødt til å se totalutslettelsen i øynene.»

(Steinar Hansson til Røde Fane)

En begrenset atomkrig er faktisk mulig. For å sitere fredsforsker Tord Høivik: «Den mest sannsynlig atomkrig i de kommende tiår er, tror jeg, en begrenset atomkrig i den tredje verden. En av de nye atommaktene kan bruke sin begrensede arsenal – kanskje bare en bombe – mot et militært mål for å avslutte en intens og langvarig konflikt.» Men hvis atomvåpen blir brukt i Europa er sannsynligheten adskillig mindre for at en begrenset atomkrig er mulig.

«— Vil en krig mellom USA og Sovjet nødvendigvis bli en atomkrig, Steinar Hansson?»

— Svaret på dette spørsmålet er et klart ja. Vi er nødt til å regne med at en krig mellom USA og Sovjet vil bli en atomkrig, med kolossale ødeleggelser og millioner drept. Det vil skape farlige illusjoner å si noe annet.»

(Steinar Hansson til Røde Fane)

I dette spørsmålet er det vanskelig å si noe sikkert. Men det er grunn til å tro at begge supermaktene vil ha store motforestillinger mot å sette i gang en atomkrig. Det er i dag helt på det rene at en atomkrig mellom supermaktene vil bety totalt sammenbrudd både i Sovjet og USA og en omfattende raseriing av store deler av Europa. Derfor er terrorbalansen reell, dvs. at det ikke er i supermaktens interesser hverken å bombe de landområdene de slåss om tilbake til steinalderen, eller å få sitt eget land totalt ødelagt. En annen sak er hvis en av supermaktene skulle utvikle førsteslagskapasitet, dvs. evnen til å slå ut motstandernes samlede atomstyrke i et eneste slag, slik at den andre ikke har mulighet til å svare.

«Menneskeheten kan utslettes flere ganger, det er derfor meningsløst å sammenlikne antall våpen og telle raketter.»

Ja, det finnes enorme mengder våpen i verden, men det er ikke helt meningsløst å vurdere også det militære styrkeforholdet. Poenget er at både konvensjonell og kjernefysisk styrke har mye å si for om supermaktene vil starte krig, og det har mye å si for krigens utfall. Så lenge det ikke finnes en førsteslagskapasitet hos noen av supermaktene, vil motpartens våpen i aller høyeste grad være skremmende.

Atomvåpen

28

29

30

31

32

«Atomvåpnene er fundamentalt annerledes enn alle andre våpen. En atomkrig vil bli fundamentalt annerledes enn alle andre kriger...» «...i 2. verdenskrig kunne du velge å kjempe å vite at din død var et nyttig skritt mot frihetens rike. Gresset ville grønnes på ny. Slik er det ikke i dag.»

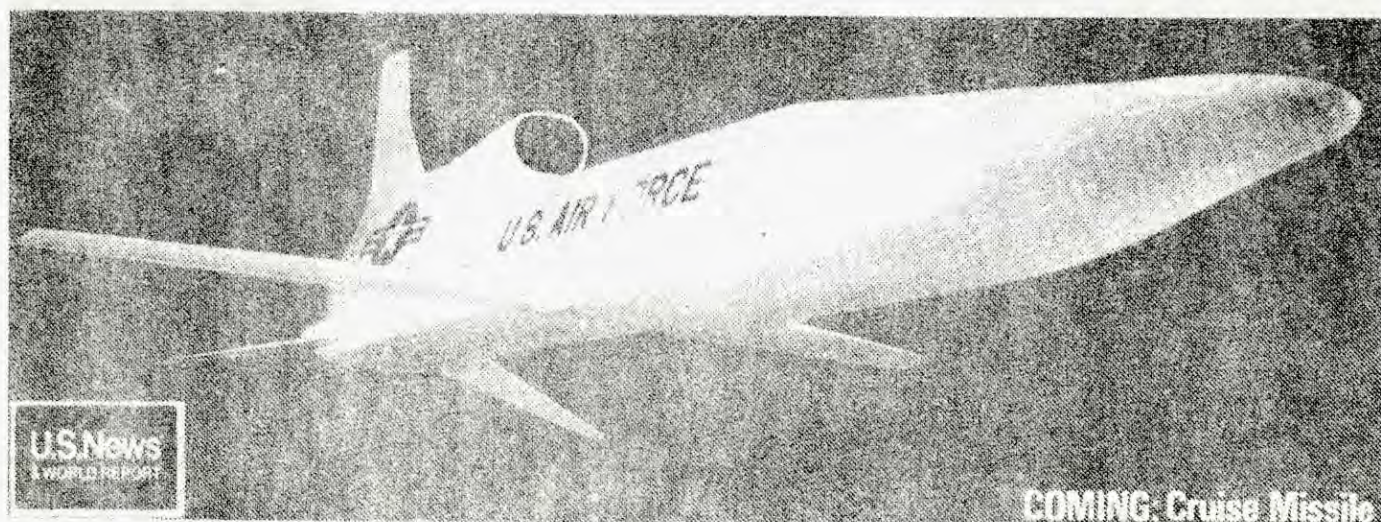
(Lise Bjørset i et hefte utgitt av Nei til atomvåpen)

Når det er vitenskapelig bevist bl.a. gjennom FN-rapporter, at menneskeheten ikke kan utsette seg selv, vil også en ny grusom verdenskrig komme til å dreie seg om kampen for frihet. Også i dag er det supermakter som kan kaste verden ut i en grusom krig for å oppnå verdensherredømme. Å kjempe mot en aggressiv supermakt, slik afghanerne gjør det, er en kamp for friheten, og for et håp om at «gresset vil grønnes på ny».

«Men er ml-bevegelsen for utplassering av Cruise og Pershing så lenge russerne har utplassert 230 SS20-raketter?, — og fortsetter utplasseringen i samme grad?»

Nei, vi er både mot SS20 og Pershing og Cruise. SS20 og Pershing og Cruise er mer «anvendelige våpen». Dette betyr at atomterskellen blir lavere. De inngår i supermaktenes atomstrategi, og de lages for å kunne anvendes. Men det er et problem at i den relative styrkebalansen vil en videre utplassering av SS20, uten en fornying av Vestens mellomdistanseraketter, øke Sovjets overtak, og Sovjet vil ha tilnærmet monopol på landbaserte mellomdistanseraketter.

33

«Ledende folk i Arbeiderpartiet har imidlertid prøvd å ta lufta ut av denne ballongen (Norden som atomfri sone) ved å lansere «de nordiske områder» som atomfritt, og her inngår også Østersjøområdet og Kola-halvøya. Dette er forslag som vi ikke er uenige i, men de er ikke realistiske. Installasjonene på Kola er et ledd i den sovjetiske globale strategi på linje med de tilsvarende amerikanske i Nevada-ørkenen. Det er derfor i den sammenheng det spørsmål må diskuteres.»

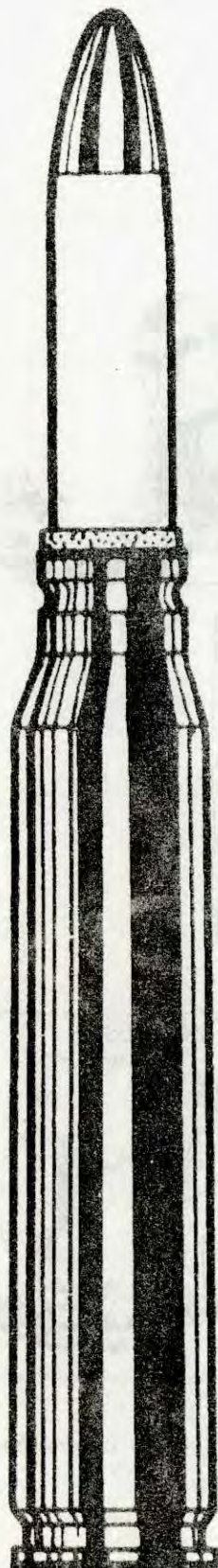
(Steinar Hansson, redaktør av Ny Tid, til Røde Fane)

Ikke alle installasjoner på Kola-halvøya og Østersjøen er et ledd i Sovjets globale atomstrategi og på linje med de tilsvarende i Nevada-ørkenen. På Kola og i Østersjøen finnes det taktiske atomvåpen og mellomdistanseraketter som bare kan ha en mål. Norden. Tor at kravet om atomfri sone skal bety noe mer en ensidige erklæringer fra land som ikke har atomvåpen, og ikke planlegger å bruke slike, må disse være med i en eventuell traktatfesting av en atomfri sone i Norden.

34

Er Sovjet imperialistisk?

35

«Opprustningen er et resultat av rustningsspiralen: Hvert nytt tiltak og hver forberedelse til en ny våpenutvikling på den ene siden fremkaller motiltak på den andre siden.»

Denne forklaringsmodellen griper bare tak i overflaten, vi må stille oss spørsmålet hvilke *interesser* skal våpna forsvare. I hele dette århundre har bakgrunnen for stormaktenes opprustninger vært *imperialismen*. Det er som den gamle prøysserstaten, Clausewitz sa: «Krig er fortsettelsen av politikken med andre midler.» Det er den imperialistiske *politikken*, erobring av markeder, råvarer, industri, som ligger til grunn for opprustinga og krigene. Slik må både den 1. og 2. verdenskrig forklares som et resultat av at Tyskland var vokst seg sterke nok til å utfordre England/Frankrike og en del av de andre kolonimaktene.

Denne imperialistiske politikken har sitt grunnlag i den kapitalistiske økonomien, målet om å oppnå størst mulig profitt. Hitler uttrykte dette målet klart når det gjaldt tysk industri: *Lebensraum*.

36

«Imperialismen er iflg. Lenin et resultat av den kapitalistiske økonomien, og Sovjet er ikke kapitalistisk!»

Vi mener at Sovjet er et kapitalistisk samfunn av en ny type. Det skiller seg fra kapitalismen i Vesten ved:

- en annen historisk bakgrunn, tidligere sosialistisk
- ekstrem sentralisering i økonomien og politikken
- en nærmest total statskapitalisme
- et spesielt terroristisk styre over for sine egne innbyggere og knebling av alle demokratiske rettigheter

Men ellers er kapitalismens velkjente grunndrag til stede:

— *Sovjet er et klassesamfunn*, lønnsforskjeller er kanskje opptil 1:50, den såkalte nomenklaturen som består av mennesker med ledende stillinger i stat og kommunistparti, både lokalt og sentralt ca. 250 000 iflg. Der Spiegel. Nomenklaturen har rettigheter som ingen annen sovjetborger, egne butikker, feriesteder, særlige hus, apoteker, legeordninger osv. i tillegg til den høye lønna.

Sovjets herskerklasse er et borgerskap som utbytter arbeiderne.

Et vanlig argument mot det er at alt er statsid og dermed folkets eiendom. Men dette er et formelt argument som ikke tar hensyn til hvem som har den egentlige kontrollen med produksjonsmidlene. Hele økonomien er sentralisert under statsplanene og i stedet for at disse blir et instrument i det sovjetiske folkets hender for å styre økonomien til sin fordel så er femårsplanene en redskap for herskerne til å gjennomføre sitt mål for produksjonen og fordele merverdien etter sine interesser.

En liten tabell fra sovjetisk statistikk viser noe om hvem sine interesser som blir prioritert.

	1970	1975	1977
Lønn, industriarbeidere.....	100	123	132
Profitt.....	100	123	183
Investering.....	100	140	151
Off. forbruk (statsbudsj.).....	100	139	156
Brutto Nasjonal Produkt (BNP).....	100	136	149

— Målet for produksjonen er størst mulig profitt.

Kapitalismens målsetting om at produksjonen skal gi mest mulig profitt er gjenetablert i Sovjet: «*Fra og med nå kommer bedriftenes og fabrikkenes arbeide først og fremst til å bli bedømt av omsetningen av produserte varer, med andre ord på basis av profitt og lønnsomhet.*» (Rapport fra Sovjetunionens Kommunistiske Partis kongress, 1966).

— Borgerskapet har kontroll over statsapparatet

Dette er egentlig det viktigste spørsmålet for vurderinga av et samfunn, hvilken klasse som har makta. For Sovjets vedkommende skulle det være særlig enkelt, her har borgerskapet samlet *all* både politisk og økonomisk makt på ei hand, *staten* eier, styrer kollektivt økonomien og politikken.

Sovjets borgerskap er et statsmonopolistisk borgerskap.

«Hvordan kan vi si at Sovjet er kapitalistisk når det ikke er frie markeder og konkurranse?»

Frie markeder og konkurranse var kjennetegn på kapitalismen da den brøt igjennom i Europa for snart 200 år siden. Da var det mange små-kapitalister som utbytta hver sin arbeidsstokk og konkurrerte på et innenlandsvaremarked.

Men kapitalismens utvikling har nettopp gått mot den direkte motsetning av dette, større og større foretak med stigende grad av monopol over markedet. Etter 2. verdenskrig har dette også medført stigende grad av statskapitalisme. (I Norge er vi oppe i ca. 50% statseie av bedrifter.)

Denne monopoliseringen minsker konkurransen innenlands, men slett ikke konkurransen mellom monopolselskapene og de kapitalistiske stater. «*Men kapitalismen ble først kapitalistisk imperialisme på et bestemt og svært høyt stadium av utviklinga si, da visse av de grunnleggende kjennetegn ved den begynte å endre seg til sin motsetning ... Økonomisk sett er hovedsaka i den prosessen at kapitalistisk frikonkurranse blir erstatta av kapitalistisk monopol.*» (Lenin: Imperialismen)

For Sovjet sitt vedkommende er monopolene utvikla i ytterste konsekvens. Kjerna i kapitalismen, at arbeiderne er en klasse frattatt produksjonsmidlene og utbytta gjennom å selge sin arbeidskraft til kapitalisten står fortsatt ved lag. Bare at i Sovjet er det felleskapitalisten, Staten, arbeiderne må selge sin arbeidskraft til. Noen innvender her at arbeidskraftmarkedet ikke er fritt i Sovjet og at det nesten ikke er arbeidsløshet. For det første er det en del arbeidsløshet i Sovjet, men ellers er det klart at monopoliseringa også fører med seg en sterkere dirigering av arbeidskrafta og av lønningene, sjøl i de sosialdemokratiske land i Norden har vi sett dette, ved at staten trer inn ved lønnsforhandlingene.

«Lenin sa at det var kapitaleksporten som var det avgjørende kjennetegnet på imperialismen, og Sovjet har nesten ikke kapitaleksport!»

Nei, det er riktig at Sovjet har svært liten kapitaleksport. Den utgjør bare noen få promiller av BNP og i løpet av 70-åra har Sovjet blitt nettoimportør av kapital. Sovjets handelsmonster med land utenom Comecon er slik at de eksporterer kapitalvarer, gjerne hele fabrikker til U-landa og kjøper råvarer tilbake. Fra industri-landa kjøper Sovjet kapital og teknologi og eksporterer råvarer.

Så en kan ikke si at Sovjet er imperialistisk fordi de har så store utenlandsinvesteringer som de må beskytte. Poenget med Sovjet er at de har militarisert sin økonomi i en helt annen grad enn noe annet imperialistland i dag. Det er vanskelig å få konkrete og sikre opplysninger om omfanget av dette, men anslag går ut på at 60% av bedriftene i Sovjet er mer eller mindre innretta på militær produksjon. I enkelte tilfeller er det så ekstremt at de har hele egne byer/produksjonssentre for militærproduksjon. De bruker en økende del av sin verdiskapning på militære formål. (se tabell)

Militærutgiftene tar en økende andel av verdiskapninga. Det høye tallet i 1955 skyldes den enorme innkallinga av mannskaper som hadde tilknytning til Korea-krigen.

37

38

Fordeling av BNP på totalt konsum (kons), investering (inv), militærutg. (mil). BNP er 100%

	BNP	Kons	Inv	Mil
1955	100	62,1	25,4	11,5
1960	100	62,2	28,2	8,9
1965	100	61,4	27,8	10,2
1975	100	56,9	27,6	14,9

Dette krever enorme mengder kapital, og de fleste andre sektorer i økonomien må lide for det. En kan si det sånn at: Mens de vestlige imperialistland har eksportert kapital for å tilrane seg profitt av sine utenlandsinvesteringer så investerer Sovjets borgerskap i militærapparatet for å kunne legge under seg stadig nye områder som de kan dra profitt fra. Skal en sammenlikne historisk, ligner Sovjet derfor mere på Hitler-Tyskland enn på de andre vestlige kapitalistiske landa.

39

«Vel er Sovjet en stormakt, men det er økonomisk mye svakere enn USA!»

Målt i absolutte størrelser er Sovjets BNP mindre enn USA sitt. Men det er to ting en må legge merke til — Sovjet er uten sammenlikning den eneste stormakt som økonomisk er i stand til å ta opp konkurransen med USA om verdensherredømmet. Deres økonomiske styrke målt i BNP er på ca. 60% av USA sin, mens Japan og Vest-Tyskland er $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$.

— Utviklingstakten til den sovjetiske økonomien har vært en god del høyere enn USA sin i et tidsrom på mere enn 20 år. Deres vekstrate har sunket fra en gjennomsnittlig nivå på 8% til litt under 4%, men dette er likevel langt bedre enn USA. I 70-åra hadde USA 3 år med negativ vekst, mens Sovjet sitt dårligste år 1979, hadde en vekst på 2,3%.

Denne relative styrkingen av Sovjet gir dem et grunnlag for å ta opp konkurransen om verdensherredømmet og for alvor kreve større interesseområder.

Forestillingen om det «økonomisk sunne USA» og det økonomisk «syke og tilbakeliggende kommunistiske Sovjet» holder altså ikke mål hvis vi ser det over sikt. Vi skal ikke bagatellisere Sovjets

4 stormakters økonomiske styrke målt som BNP i % av USA:

	1970	1978
Sovjet.....	56%	60%
Japan.....	32%	37%
Vest-Tyskland.....	29%	28%
Storbritannia.....	14%	12,8%

Kilde: Statistisk årbok 1980 fra USA.

Andeler av verdens produksjon og befolkning:

	Befolkning	BNP	BNP/innb	Rate
<i>Utviklingsland:</i>				
1960.....	42,9	11,9	27,2	0,09
1970.....	45,6	12,6	27,6	0,08
1980.....	48,7	14,7	30,2	0,09
1990.....	51,8	19,6	37,8	0,11
2000.....	54,9	25,9	47,2	0,15
<i>Utvikla markedsøkonomier:</i>				
1960.....	22,9	72,1	314,8	1,00
1970.....	21,2	69,4	327,4	1,00
1980.....	19,4	64,7	333,5	1,00
1990.....	17,7	58,3	329,4	1,00
2000.....	16,2	50,5	311,7	1,00
<i>«Sosialistiske» land i Øst-Europa:</i>				
1960.....	10,6	12,0	113,2	0,36
1970.....	9,7	13,5	139,2	0,43
1980.....	8,8	15,3	173,9	0,52
1990.....	7,9	15,4	194,9	0,59
2000.....	7,1	14,6	205,6	0,66
<i>Sosialistiske land i Asia:</i>				
1960.....	23,6	4,0	16,9	0,05
1970.....	23,6	4,5	19,1	0,06
1980.....	23,1	5,3	22,9	0,07
1990.....	22,5	6,7	29,8	0,09
2000.....	21,8	9,0	41,3	0,13

Kilde: UNCTAD sekr.

BNP/innb. er % av verdens gjennomsnitt.

Rate er BNP/innb. målt for en gruppe av land i forhold til de utvikla industriland.

økonomiske problemer for de er store, men den gjennomsnittlige CIA-propagandaen, som også en del radikale har bitt på, om at Sovjet er økonomisk på sammenbruddets rand holder ikke.

«Er det noen grunn til å tro at Sovjet skal forsette med å styrke seg i forhold til USA?»

40

Ifølge FNs kalkulasjoner — Ja. De Østeuropeiske land vil fram mot år 2000 ha en vekstrate på rundt 3,5 mens de vestlige land vil ligge på 2,5%.

I tillegg må en se på bakgrunnen for USA sin relative tilbakegang i forhold til Sovjet. Vi vil nevne tre grunner til USAs svekkelse:

- Synkende arbeidsproduktivitet.
- Overføringene av arbeidskraft fra jordbruket til industrien etter krigen stoppet opp i 60-åra og i stedet økte overføringene til de mindre effektive servicenæringene i 70-åra.
- Manglende teknologisk og organisasjonsmessig fornying.

I en rekke industrigrener hvor USA før har vært suverent ledende er de snart helt «overkjørt», særlig av japanerne og Vest-Tyskland (bil, data). USA er begynt å oppleve den «engelske syken». Etter at det engelske imperiet hadde vokst seg sterkt og dominerte verden, kom de i baklekse industrielt i sitt eget land. I USA fører disse problemene til at monopolkapitalen finner det lite attraktivt å investere i sitt eget land. Storkapitalen blir spekulativ, går dit hvor den får størst kortsiktig profitt. Den amerikanske økonomiprofessor Lester Thurow sier det slik i et intervju med «Partisan Review» 3/81. «Mengden kapital pr. arbeider faller og derfor faller produktiviteten. Hvert år har den gjennomsnittlige amerikanske arbeider mindre utsyr å jobbe med.»

Gjennomsnittlig tenker den amerikanske industrileder i underkant av tre år framover, japanerne 10–15. Hva med russerne?

BNP vekstrate for noen viktige grupper av land i verden:

	1960– 1970	1970– 1980	1980– 1990	1990– 2000
Utvikla markedsøkonomier.....	4,94	3,24	2,40	2,55
«Sosialistiske» land i Øst-Europa.....	6,59	5,31	3,50	3,50
Utviklingsland.....	5,88	5,63	6,44	6,99
Sosialistiske land i Asia.....	6,82	5,51	6,01	7,00

Kilde: UNCTAD sekr.

Kalkulasjonene er basert på 75-priser.

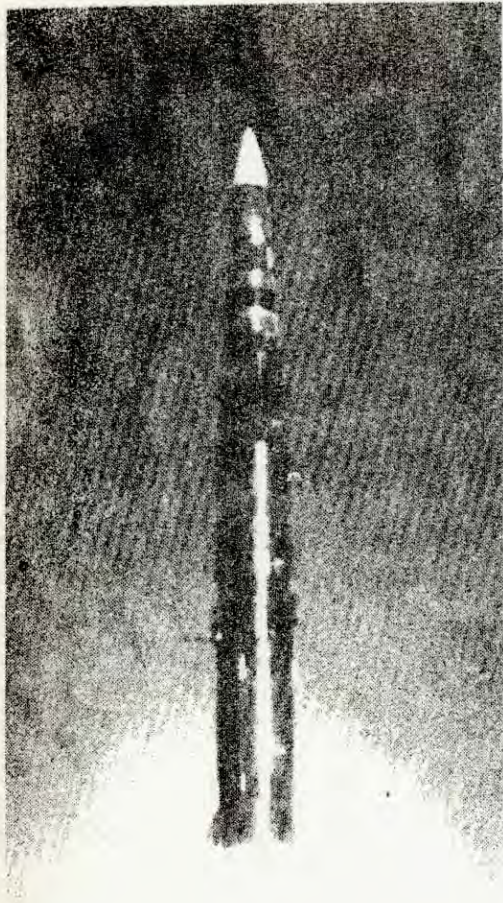
Imports and Exports

NO. 1347. AVERAGE ANNUAL IMPORTS AND EXPORTS OF RAW MATERIALS IN CONSTANT (1972) DOLLARS, BY BROAD PRODUCTS GROUPS, 1950 TO 1977

(In millions of constant (1972) dollars. Data exclude gold)

ITEM	IMPORTS						EXPORTS					
	1950– 1954	1955– 1959	1960– 1964	1965– 1969	1970– 1974	1975– 1977	1950– 1954	1955– 1959	1960– 1964	1965– 1969	1970– 1974	1975– 1977
All raw materials	8,511	10,204	11,441	14,055	18,034	21,507	4,568	6,080	7,730	8,682	11,257	13,192
Minerals	3,301	4,528	4,884	6,647	9,832	13,173	1,421	1,845	1,824	2,045	2,346	2,419
Iron and ferroalloy ores	649	918	942	1,307	1,455	1,437	206	366	484	468	585	594
Other metal ores	1,232	1,379	1,000	1,350	1,551	1,758	283	392	560	578	617	616
Fuels	1,172	1,922	2,570	3,475	6,182	9,202	857	974	617	750	825	834
Construction materials	100	111	127	135	156	137	6	7	11	21	26	37
Other nonmetallic	148	197	245	330	488	580	69	106	152	228	293	332
Agricultural materials	4,283	4,490	4,992	5,307	5,858	6,027	2,941	3,992	5,557	6,055	8,103	9,919
Forest products	548	627	771	966	1,219	1,197	165	201	255	474	641	667
Fishery and wildlife products	479	559	793	1,135	1,124	1,110	40	51	64	108	167	193

Source: U.S. Bureau of the Census and U.S. Bureau of Mines: *Raw Materials in the United States Economy 1900–1977*, Technical Paper 47

41

«Jamen BNP sier ikke alt om et land økonomisk, de kan jo ikke produsere nok mat til sin egen befolkning og de er teknologisk langt etter USA og så i industrien.»

Det er klart at BNP ikke sier alt. Det interessante ved å sammenlikne BNP er ikke at det forteller alt, men at det sier noe om *utviklingstendensen* for et lands økonomi. Hadde f.eks. Sovjet hatt negativ vekst over lang tid ville deres muligheter for å drive ekspansjon blitt mindre.

Det er opplagt et stort problem for sovjetlederne at de ikke får jordbruket til å fungere. De har investert en god del i begynnelsen av 70-tallet, men likevel slår avinger feil og høsten blir langt mindre enn planlagt. Men Sovjet har ikke hatt noe lavere vekst i jordbruket enn resten av verden i gjennomsnitt de siste 20 år, ca. 34%. Det de særlig har brist på og må importere er brødkorn, men det har de også vist stor evne til å få tak i uansett blokader et. lign.

42

«Jamen i tilfelle krig kan de ikke fortsette å kjøpe korn.»

Nei, det er riktig at det er en svakhet i krig, men hvor avgjørende er det? Skulle det komme så langt som til krig vil Sovjet sikkert vise like stor evne som Hitler-Tyskland til å militarisere okkuperte lands økonomier for å tjene den sovjetiske krigsproduksjon.

Vi tror det er lite sannsynlig at det er matproduksjonen som kommer til å hindre Sovjet i å gå til krig, da er nok den industrielle utvikling mere avgjørende.

Her er ikke plass for noen omfattende gjennomgang av hele Sovjets industriproduksjon og dens stilling sammenliknet med USA. Men vi vil igjen vise til trenden for en rekke sentrale produkter og produksjonsgrener.

Stål: Her har Sovjet allerede på begynnelsen av 70-tallet gått forbi USA og ligger på 1. plass i verden når det gjelder stålproduksjon med sine 148 mill. tonn.

Olje: Sovjet er verdens største oljeprodusent og eksporterer også olje.

Sammenliknet med USA har Sovjets produksjon steget voldsomt de siste 10 år og deres andel av verdensproduksjonen har steget. Deres sjølforsyningsgrad er nær 100% mens USA må importere stadig mere av sin olje og energi.

Gass: Her ligger Sovjet på 2. plass i verden og øker stadig produksjonen, bl.a. skal de nå bygge ut ny gassledning fra Sibir til Vest-Europa.

Elektrisk energi: Her er USA fortsatt på topp i verdensmålestokk, men Sovjet har tatt inn på i hele 70-tallet, med særlig kraftig økning fra -73 og utover, og ligger på ca. 50% av USA sin.

Koks og kull: Her er Sovjet på topp i verdensmålestokk med en produksjon på over 700 mill. tonn i året.

Sement: En viktig vare for utbygging av sivile og militære anlegg. Sovjet ligger på 1. plass i verdensmålestokk.

Slik kunne vi fortsatt med å gå gjennom en rekke industrivarer og vi ville finne at enten er Sovjet eller USA på 1. plassen, men tendensen er klar: Det er Sovjet som overtar den førende rollen.

«Det at de produserer mye er ikke det samme som at de gjør det effektivt, og USA er mye lengre framme teknologisk.»

43

Dette spørsmål er langt mere komplisert enn bare å si at USA ligger langt foran. Den sektoren Sovjet har satsa alt vesentlig på er militæret. Her ligger de ikke så langt etter, i konvensjonelle våpen har de gått forbi vesten teknologisk. (Kilde: HSS, 1981.) I romfartsteknologi er de overlegne på hver sine områder. USA med sin romferge, Sovjet med sine lange opphold i rommet.

Generelt i landet som helhet er det nok helt klart at USA ligger foran Sovjet teknologisk. Sovjet har sin styrke konsentrert i enkelte sektorer av økonomien. Dette er sjølsagt viktig for den økonomiske konkurranseevne, men det er ikke noen absolutt sperre mot at Sovjet kan hevde seg i tilfelle krig. Dessuten, hvordan vil dette utvikle seg framover? Sovjet holder en langt høyere investeringsrate enn USA og har i de siste 5-årsplaner særlig kanalisert investeringene inn i teknologi og energi. Fra før av er det industri-sektoren som er høyest prioritert.

«Hvordan stiller dere dere til økt samhandel med Sovjet?»

44

I løpet av 70-åra har Sovjet blitt nettoimportør av kapital fra Vesten. En rekke vesteuropeiske land har økt samhandelen med Sovjet og Østblokken stort. Vest-Tyskland med Brandt i spissen har vært en eksponent for dette. Spørsmålet vi bør stille oss er: Hvor fører dette hen hvis denne utvikling fortsetter? Er ikke samhandelen med på å styrke Sovjet i kappløpet om å dominere verden?

Noen vil sikkert argumentere slik at hvis ikke Sovjet får de kreditter og den handel de har behov for da vil dette skjerpe utenrikspolitikken og gjøre Kreml enda mer aggressiv.

Vi kan ikke skjønne annet enn at dette i siste instans blir et argument for total ettergivenhet. Hvis Sovjet kan gjennomføre flere Afghanistan-invasjoner uten at det kommer til å bety noe for dem økonomisk så vil dette snarere skjerpe apetitten på å fortsette, enn minske den. Det som kan se ut som tendensen i dag er at krisa i den vestlige kapitalismen og kampen på markedet fører til at en rekke vestlige kapitalister vender seg til Sovjet. Fiat-fabrikkene har vært der i en årrekke, Frankrike, Vest-Tyskland og Italia kjøper gass fra Sovjet og i 1981 har Vest-Tyskland skrevet under kontrakten om kjøp av gass fra Øst-Sibir. Dette blir verdens største utvinningsprosjekt der Vesten skal betale investeringene og Sovjet betale med gassleveranser. Etter vår oppfatning er det klart det danner et stort grunnlag for ettergivenhet overfor sovjetisk politikk.

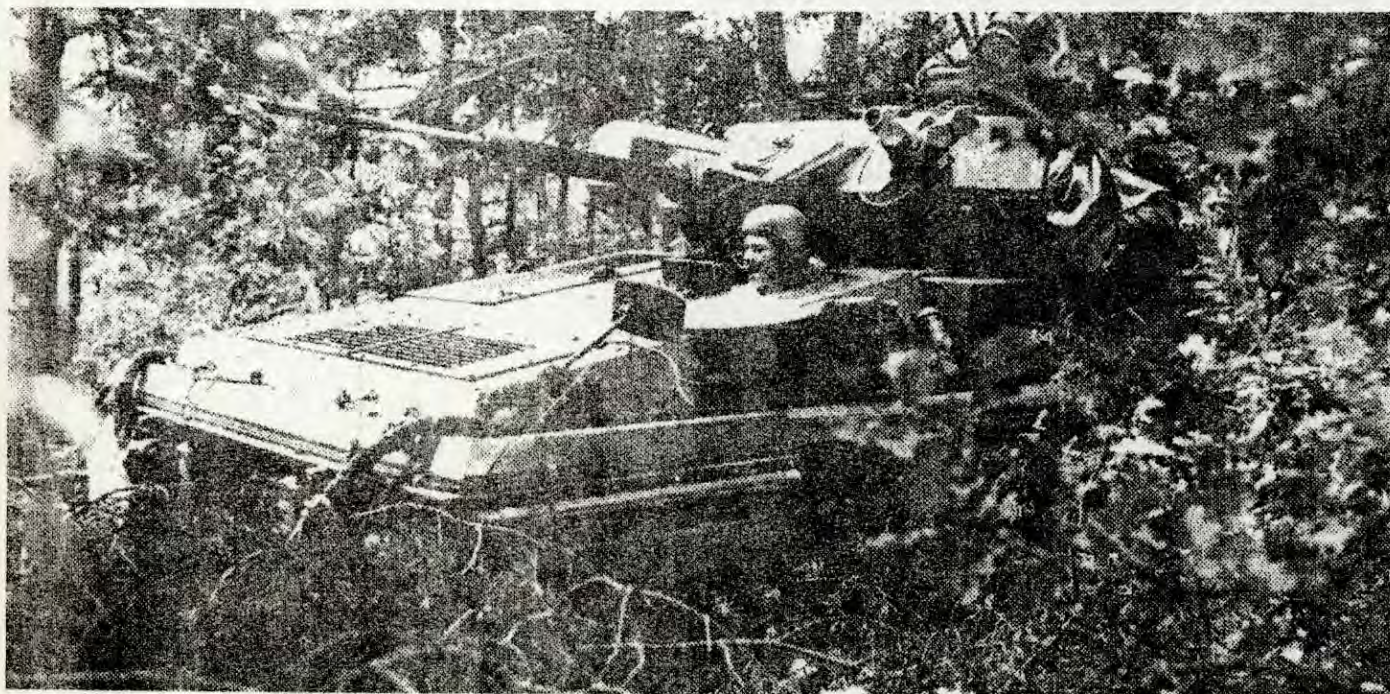
USA's nye rolle

45

«Ja, kanskje det er riktig den vurdering som sier at USA er historisk på defensiven, men dette fører jo også til at de er mest desperate og aggressive. Reagans politikk overfor U-landa skulle være god nok dokumentasjon for det.»

God nok dokumentasjon for hva? For at USA er den som oppviser størst grusomhet i de land de holder nede, f.eks. Latin-Amerika, eller for at USA er det land som er farligst for verdensfreden og senter for en ny krig?

Det er ihvertfall ikke noen automatikk i det. USA kan godt drive den grusomste terror i land i Latin—Amerika og likevel ikke være de farligste for verdens folk. Tvert i mot kan de ta enkelte tiltak som er i verdens folk interesse. (Ol-boikott, protestere på innmarsjen i Afghanistan, forby salg av teknologi til Sovjet.) Dette henger sammen med deres stilling som en supermakt på nedtur. USA har store ressurser og de bruker mye av dem på å prøve å opprettholde mest mulig av sin kontroll, men det er nettopp deres problemer med å holde på imperiet som gjør dem *lite sannsynlige som krigsutløsere*: Å offensivt drive fram en ny storkrig er noe supermakter må gjøre ut fra sin styrke og ikke ut fra at de har så mye irøbbel fra før av.

46

«Men USA er den supermakt som har størst kontroll i verden, Latin-Amerika, Asia, Midt-Østen, Europa. De terroriserer flest mennesker, det må da være verst, det kan dere ikke komme utenom.»

Det britiske imperiet i 1939 var det største verden har sett. Det omfattet Storbritannia, Canada, Australia, India og store deler av Afrika pluss en god del til. De hadde i årevis drevet utsuging og terror i sine kolonier, verst kanskje i India. Var det den eller var det Tyskland som presset på for å få en nyoppdeling av verden? Var det England som i sin desperasjon over å være en verdensmakt på nedtur drev Hitler fram mot den 2. verdenskrig?

Var det den engelske eller den tyske imperialismen som verdens folk skulle ha konsentrert kreftene om å bekjempe i 30-åra? I dag kan alle lett svare tysk imperialism, for alle veit at det var den som skaffet oss krigen, men det var bare noen få som innså dette på forhånd.

Skal det bli slik igjen at Sovjet bruker sin styrke til å nyoppdele verden mellom imperialistblokkene — skaffer oss en ny krig, — mens folkene konsentrerer oppmerksomheten rundt USAs forbrytelser?

«Men viser ikke Nicaragua og El Salvador at USA igjen har kommet på offensiven?»

47

El Salvador og Nicaragua viser at USA ikke bruket noen *bedre* metoder enn russerne for å opprettholde sin imperialistiske utbytting. Men det er betegnende at USAs oppmerksomhet i dag er vendt mot Latin-Amerika. Tidligere var Latin-Amerika regna som USAs bakgård, i den forstand at alt som skjedde i Latin-Amerika skjedde etter USA sin pipe. I dag ser vi at USA har store problemer i Latin-Amerika. Vesteuropeiske selskaper er i ferd med å utkonkurrere USA på viktige markeder. Sovjet øker sin innflytelse, bl.a. ved å samarbeide med militærjuntaen i Argentina og de har følere ute i forhold til Nicaragua. Fra før har de hatt Cuba som en sikker støttespiller. USA har altså problemer med å opprettholde sin posisjon i et område som tidligere tilhørte USA med hud og hår. I dag er bildet endra. Derfor viser også Latin-Amerika at USA er på tilbakegang som supermakt.

«Hva med Reagans politikk, den tar jo nettopp sikte på å gjøre USA til nr. 1 i verden igjen?»

48

Ja, — *tar sikte på*, men er det realistisk? Det kan reises store innvendinger mot Reagan-økonomenes logikk. Den er mye den samme som vi kjenner fra Høyres valgkamp i Norge.

Hvis man skjærer ned på den personlige beskatning vil folk få mer lyst til å jobbe og da vil produksjonen stige og inntektene til staten vil bli holdt noenlunde oppe fordi den totale verdien vil stige.

Samtidig vil de gi lettelse til kapitalistene for å få den til å investere mere og fornye produksjonen. Statens inntekter skjæres midlertidig ned for å klare skattelettelsene.

— Reagan øker militærbudsjettet, så skattelettelse må finansieres over andre deler av budsjettet, dette går i hovedsak ut over vanlige folks levestandard, de samme som skulle få mere lyst til å jobbe pga. skattelettelse.

— Store deler av produksjonsutstyret i USA er foreldet og må raseres, dette vil medføre større arbeidsløshet, og det er tvilsomt om USA vil klare en slik omstillingsprosess noe bedre enn Thatchers England. Mere sannsynlig er at den oppgangen alle ventet på vil la vente på seg og nedgangen vil fortsette.

— De nye investeringene som skulle rette opp produktiviteten, vil bare løse deler av problemet og dessuten ikke virke øyeblikkelig slik Reagan forutsetter. Bl.a. vil problemet med mange folk i lavproduktive servicenæringer fortsette. Nye industriinvesteringer bruker 5—10 år på å slå igjennom, og det er tvilsomt om Reagan får så lang frist, fagbevegelsen i USA er allerede i gang med noen av sine største aksjoner.

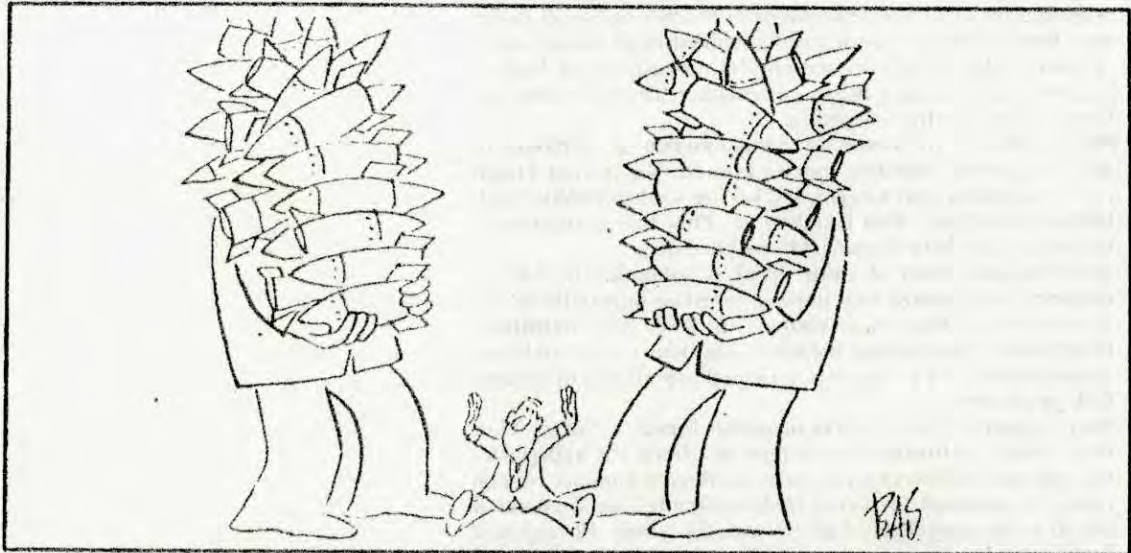
— Endelig er det slett ikke sikkert disse nødvendige investeringer vil komme, fordi kapitalen er spekulativ og korttenkt og fordi USA i motsetning til Sovjet mangler et sentralisert og eneveldig statsapparat til å dirigere investeringene der de vil gjøre størst nytte for seg.

49

«Men vil ikke Reagan ved makta føre til at USA gjenvinner sin økonomiske styrke, og at USA dermed blir den sterkeste supermakta igjen.»

Vår mening er at Reagan ikke er i stand til å snu USAs langvarige økonomiske og politiske tilbakegang. USA har det nest eldste produksjonsutstyret i Vesten og det krever enorme investeringer for å bringe det opp på Vest-Tysklands nivå. Ingenting i Reagans politikk tyder på at han vil greie det. Om Reagan bruker sterke ord spiller det liten rolle. Det er *evnen* det kommer an på. Reagan fører en tøff ordbruk overfor den tredje verden og overfor Sovjet. Men i praksis er det mindre han er i stand til. Når Reagan sier at USA igjen skal bli «number one», er dette en illusjon som ikke har noe med virkeligheten å gjøre.

50

«Men da mener dere at det egentlig hadde vært en fordel om USA styrket seg?»

Her tror vi man må innse hvilken vei det bærer for USA, det er neppe noen vei tilbake til den gamle «number one»-stillingen. Det hadde vært en fordel om USA hadde innsett dette fortest mulig og latt være med å prøve å dirigere sine vestlige allierte slik som de gjør. Den nye harde linje fra Reagan mot en rekke U-land er foruten å være grov utbyttingspolitikk, også tiltak som går tvert imot fredens interesser. De skyver både sine allierte og radikale framtidsretta regimer i 3. verden over i armene på Sovjet. Politikken med å presse opp dollarens verdi har akkurat samme funksjon.

I stedet kunne det trenges et mere likeverdig samarbeid mellom de vestlige land innbyrdes og mellom vesten og 3. verden (Ny økonomisk verdensorden).

Kan Sovjet oppfatte forhåndsagret militært materiell i Norge som en trussel?

«Det er lett å komme med innvendinger mot SVs fredspolitikk, men har dere noe alternativ. Hva er ml-bevegelsens og Rød Ungdoms fredspolitikk?»

Rød Ungdom ser det som en av de mest brennende oppgaver i vår tid å hindre utbruddet av en ny grusom verdenskrig. Vår fredspolitikk er:

- Rød Ungdom mener at det er imperialismen, rivaliseringen mellom supermaktene og Sovjets ekspansjon som fører til krig. For å kjempe mot krigen må vi derfor kjempe mot imperialismen, supermaktene og spesielt rette oppmerksomheten mot Sovjet som utgjør den største trusselen mot verdensfreden.
- Rød Ungdom går inn for gjensidig nedrustning. Kravet om nedrustning må rettes til supermaktene Sovjet og USA. Forutsetningen for en almen nedrustning er at USA og Sovjet ruster ned. Rød Ungdom er imot ensidig nedrustning i Norge, og vi er imot at det stilles krav om ensidig nedrustning til Vesten. Kravene må stilles mot begge supermakter. Det er de som kan kaste verden ut i ny verdenskrig.
- Rød Ungdom er for å mobilisere ungdommen og opinionen til aktiv og bevisst handling mot krigsfaren. Kamp mot krigen krever kunnskap om krigens årsaker og styrkeforholdet mellom supermaktene. Rød Ungdom går imot undergangsteorier og teorier som bare skaper frykt og passivitet.
- Rød Ungdom mener at støtte og aktiv solidaritet til folk og nasjoner som kjemper mot imperialismen og imperialistisk aggresjon er en viktig del av kampen for fred. Når frigjøringsbevegelsen i Afghanistan motsetter seg den russiske okkupasjonen svekker det en aggressiv supermakt og gir håp til verdens folk og nasjoner.
- Rød Ungdom er for et sterkt nasjonalt forsvar i Norge. Vi er imot ensidig nedrustning og er imot at offeret for imperialistisk aggresjon skal avvæpnes, mens angriperen kommer i annen rekke. Et nasjonalt forsvar er fredsbevarende i den forstand at det vil være vanskeligere å gå til krig mot Norge. Et nasjonalt forsvar og krigføring mot en okkupantmakt vil svekke angriperen og forkorte krigen. Norge kan ikke basere sitt forsvar på en supermakt.
- Rød Ungdom er imot unnfallenhet i forhold til imperialistisk maktpolitikk. I dagens verden må alle nasjoner forsvare sin nasjonale uavhengighet. Aggresjon, krenking av landegrenser og innblanding i andre lands indre anliggende må skarpt avvises. Derfor er Rød Ungdom imot at vestlige land godtar sovjetisk aggresjon fordi de ønsker å opprettholde sin handel med østblokkland. En forutsetning for avspenning, som vi alle ønsker, er at supermaktene ikke øker spenningen ved aggresjon og okkupasjon.
- Rød Ungdom er for et sterkere sivilt beredskap i Norge. Rød Ungdom går inn for at det lages evakueringsplaner av alle større byer, utbygging av tilfluktsrom, atomsikker lagring av mat og andre nødvendige forsyninger og større åpenhet og informasjon om farene ved et atomangrep på Norge. Vi mener dette ikke skaper illusjoner om faren ved et atomangrep, men at det kan redusere tapstallene hvis ulykken skulle være ute. Dessuten vil det minske virkningene av å bruke atomvåpen som et politisk press- og terrorvåpen mot sivilbefolkninga.
- Rød Ungdom er for Norden som atomfri sone. En slik sone må opprettes for å redusere antallet atomvåpen som eksisterer i dag. Derfor må sonen innbefatte sovjetiske og amerikanske atomvåpen som er retta mot Norden. I første rekke gjelder dette russiske taktiske- og mellomdistanseraketter, på Kola-halvøya og i Østersjøen.

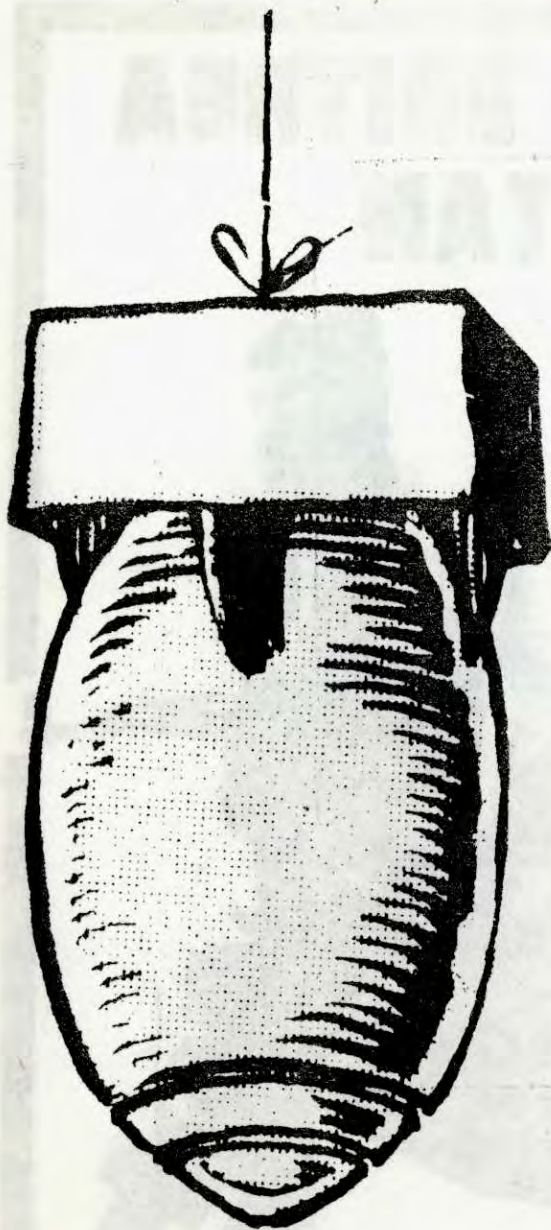
For noen vil kanskje dette fortone seg som det motsatte av en fredspolitikk, men det skyldes følgende misforståelser:

1. At det er våpnene som i seg sjøl som fører til krig.
2. At ensidig nedrustning fra små nasjoner skulle skape en fredeligere verden.
3. At USA er den farligste supermakten.
4. At en krig automatisk vil bli en atomkrig, og at en atomkrig automatisk vil bety total utsløttelse av menneskeheten.

Rød Ungdoms fredspolitikk

51

5. At et nedrusta Norge, som ikke er medlem av NATO, skulle hindre at Norge ble trukket inn i en ny verdenskrig. Og disse misforståelsene må de som er i besittelse av dem forsvare med logiske og saklige argumenter, og til nå har det ikke vært tilfelle.

Rute 80

RØD UNGDOMS AVIS

Bestill fra Rød Ungdom:

PLAKATER:

- stk. Stopp Sovjet for halvete er las. 3 kr.
- stk. Kamp mot rasisme og nazisme 3 kr.
- stk. Til kamp for et sted å være 3 kr.

KLUSTREMERKE:

- stk. Rød Ungdom 2 kr.

HÆFTER/BØKER:

- stk. Debattiller om natur og miljø 5 kr.
- stk. Til kamp for et sted å være 3 kr.
- stk. Argumenter om krig og fred 5 kr.
- stk. Forbered i markering 10 kr.
- stk. Oppmøtelsesboken om Rød Ungdoms vedtekter 35 kr.
- stk. Hvorfor sosialisme? Rød Ungdoms studieark 20 kr.
- stk. 27 spørsmål og svar om Rød Ungdom: politikk 5 kr.
- stk. Rød Ungdom: handlingsprogram 5 kr.

Jeg ønsker abonnement på Ungdomsmagasinet Rute 80... a kr. 35,-

Jeg ønsker opplysninger om Rød Ungdom

Jeg vil bli medlem i Rød Ungdom

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr: _____ Poststed: _____

Skole: _____

Sendes Rød Ungdom, Boks 610,
Sentrum, Oslo 1

RØD UNGDOM

KAMPUCHEA — ERITREA AFGHANISTAN

STOPP SOVIJET

FØR HELVETE ER LØS! ●

TAKONTAKT MED RØD UNGDOM, BOKS 610, SENTRUM — OSLO 1 — ELLER LOKALE RØD UNGDOM'ERE